

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації до виконання
для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», освітньої програми «Міжнародний бізнес»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

УДК 339.9:378.091.33-028.21(072)

К 32

Рецензенти:

С. В. Тютюнникова – доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Т. М. Камінська – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 29 травня 2019 року)*

К 32 **Кваліфікаційна робота:** методичні рекомендації до виконання для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти / уклад. С. І. Архієреєв, І. О. Дерід, Н. Д. Кондратенко, І. В. Тимошенко, І. В. Шкодін. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 40 с.

Видання містить рекомендації щодо виконання та оформлення кваліфікаційної роботи для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Запропоновано орієнтовні теми кваліфікаційних робіт. Розкрито сутність процедури перевірки на запозичення. Увагу приділено рекомендаціям щодо підбору інформаційного матеріалу, організації виконання та підготовки до захисту кваліфікаційної роботи.

УДК 339.9:378.091.33-028.21(072)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019

© Архієреєв С. І., Дерід І. О.,
Кондратенко Н. Д., Тимошенко І. В.,
Шкодін І. В., уклад., 2019

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2019

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Підбір та опрацювання інформації	5
2. Структура та вимоги до структурних елементів кваліфікаційної роботи.....	6
3. Оформлення кваліфікаційної роботи	11
4. Академічна доброчесність та перевірка кваліфікаційних робіт на запозичення	15
5. Порядок попереднього захисту та допуску до захисту кваліфікаційних робіт	19
6. Рецензування кваліфікаційної роботи	20
7. Захист та оцінювання випускних кваліфікаційних робіт	21
8. Орієнтовні теми кваліфікаційних робіт	23
Додатки	25
Використана література.....	38

ВСТУП

Згідно з національною рамкою кваліфікацій магістерський рівень освіти є восьмим і він формує здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Виконання кваліфікаційних робіт, підготовка до атестаційних екзаменів є завершальним етапом навчання студентів за освітньо-професійною програмою рівня магістр і має на меті систематизування, закріплення і розширення теоретичних знань, умінь та навичок, визначення спроможності їх практичного застосування у вирішенні професійних завдань.

Теми кваліфікаційних робіт обговорюються на засіданнях випускових кафедр і затверджуються наказом ректора. Підготовка кваліфікаційних робіт проводиться студентами в університеті або на підприємствах (в організаціях, установах), що зацікавлені у цій роботі.

Кваліфікаційна робота – це робота, призначена для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь та знань здобувача вищої освіти.

Кваліфікаційна робота повинна бути теоретично-прикладною, тобто містити і теоретичне дослідження обраної проблеми, і аналіз практичної ситуації, а також рекомендації та висновки, розроблені студентом.

Першим кроком до написання якісної кваліфікаційної роботи є вибір теми. Від того, наскільки правильним буде вибір теми кваліфікаційної роботи, багато в чому залежить успішність її написання. Обирати тему можна зі списку тем, запропонованих професорсько-викладацьким складом кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії. Перш ніж остаточно обрати тему, необхідно звернутися до бібліотечних та інтернет-ресурсів та детальніше дізнатися про кожну з тем, яка видалася цікавою для вас. Деталізувати тему із керівником кваліфікаційної роботи можна до остаточного її затвердження на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії.

Керівник кваліфікаційної роботи призначається Наказом ректора про затвердження тем випускних робіт. Плідна співпраця із керівником – одна із основ успішного написання кваліфікаційної роботи. Керівник допомагає уточнити тему, правильно підібрати літературу та інші інформаційні джерела, розробити план кваліфікаційної роботи, а також контролює вчасність виконання студентом окремих етапів роботи, читає роздруковану роботу та вказує на помилки, неточності, які студент має обов'язково виправити. Після завершення етапу написання кваліфікаційної роботи керівник надає відгук на кваліфікаційну роботу та вони разом зі студентом ставлять підписи на титульному аркуші кваліфікаційної роботи.

1. ПІДБІР ТА ОПРАЦЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Важливим етапом підбору інформації для написання кваліфікаційної роботи є проходження переддипломної науково-виробничої практики у другому семестрі навчання на магістерському рівні вищої освіти.

Перш за все, студент повинен ознайомитись із літературою за обраною кваліфікаційною тематикою. Зробити це можна, скориставшись електронними каталогами бібліотек Харкова, зокрема Харківської центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (URL: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/> (дата звернення: 2.03.2019)) та Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (URL: <http://korolenko.kharkov.com>) (дата звернення: 4.03.2019)).

Знайти статті у періодичних виданнях можна, переглянувши останні випуски видань за кожен рік – там надається перелік усіх статей, що вийшли протягом року, із зазначенням номерів, в яких вони були опубліковані.

Незамінними в науковій роботі є електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 2.03.2019)).

Також необхідною умовою успішного наукового дослідження є використання зарубіжного наукового здобутку. Зараз існує велика кількість інтернет-ресурсів, що надають вільний доступ до публікацій (зокрема, URL: <https://ssrn.com/en/> (дата звернення: 6.03.2019)).

Необхідними для дослідження будуть і статистичні та аналітичні дані, які надають різні державні та міжнародні організації, зокрема:

1. Державна служба статистики України (URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 7.03.2019))

2. Міністерство закордонних справ України (URL: <http://mfa.gov.ua/ua> (дата звернення: 7.03.2019))

3. Country risk map (URL: <http://www.eulerhermes.com/economic-research/country-risks/Pages/country-reports-risk-map.aspx#country-reports> (Last accessed: 8.03.2019))

4. Doing Business Report Series (URL: <http://www.doingbusiness.org/reports/> (Last accessed: 2.03.2019))

5. Political Risk Services (URL: <http://www.prsgroup.com/about-us/our-two-methodologies/prs> (Last accessed: 2.03.2019))

6. World trade report (URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/world_trade_report18_e.pdf (Last accessed: 10.03.2019))

7. The World Bank (URL: <http://www.worldbank.org> (Last accessed: 2.03.2019)).

Для написання практичної частини роботи знадобиться інформація від підприємства, якщо кваліфікаційна робота виконується на його базі, або загальнодоступна інформація великих корпорацій, що публікується ними на власних сайтах.

Одержану інформацію потрібно систематизувати. Для цього доцільно створити окремі паперові папки та папки на комп'ютері, в яких можна зберігати інформацію за окремими питаннями з теми кваліфікаційного дослідження. Кожного разу, коли ви знайшли кілька джерел інформації за певною проблемою, їх необхідно зберегти у відповідній папці. Через деякий час у вас будуть зібрані думки різних фахівців з приводу кожної проблеми. Ці думки можна коротко викласти в кваліфікаційній роботі, відповідно оформивши посилання, і зробити власний висновок з приводу зазначеної проблеми. Крім того, підібраний матеріал допоможе вам остаточно скласти план дослідження. Складання плану є важливим і відповідальним етапом підготовчої роботи. Перш ніж розробити план, слід ознайомитися з літературою. Це дасть змогу детальніше уявити структуру роботи, послідовно викласти її зміст, точніше розкрити коло питань, які мають бути вирішені. План повинен концентровано відображати зміст вибраної теми, напрям її дослідження, постановку окремих питань, послідовне, логічне, взаємопов'язане викладання результатів. У процесі написання роботи план може вдосконалюватися: одні питання будуть з'ясовуватися, інші – вилучатися, або ж відхилятися [2].

2. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота повинна мати такі основні структурні елементи:

- титульний аркуш;
- завдання до кваліфікаційної роботи;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо є).

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

Обсяг роботи без списку літератури і додатків **не більше 100 сторінок**.

До кваліфікаційної роботи додаються (у конверті формату А5, вклеєному на жорстку обкладинку в кінці кваліфікаційної роботи):

– письмовий відгук керівника кваліфікаційної роботи з характеристикою діяльності випускника під час виконання кваліфікаційної роботи;

– письмова рецензія зовнішнього рецензента (завірена печаткою установи, де працює рецензент) з оцінкою кваліфікаційної роботи за прийнятою шкалою оцінки знань (додаток И);

– анотації українською та англійською мовами обсягом від 500 до 1000 друкованих знаків (додаток К);

– електронна копія роботи у форматах *.doc та *.pdf, які мають бути ідентичними, з назвою файлу:

Diplom_Ivanov_2019.pdf (.doc);

– копія статті або тез доповіді за темою кваліфікаційної роботи;

– подання голові ЕК (готує Секретар атестаційної комісії).

Титульний аркуш оформлюється так, як наведено у додатку А.

Завдання до кваліфікаційної роботи оформлюється так, як наведено у додатку Б.

Зміст повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (якщо вони є) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок (приклад у додатку В). Зміст є відображенням плану кваліфікаційної роботи.

У **вступі** (3–5 сторінок, 5 % тексту) подається загальна характеристика кваліфікаційної роботи, а саме:

– обґрунтування **актуальності теми дослідження** (висвітлюється зв'язок теми із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання, тобто обґрунтовується актуальність теми і висвітлюється ступінь її вивченості – опрацьовані публікації та дослідження);

– **мета і завдання** дослідження формулюються відповідно до предмета та об'єкта дослідження;

– **об'єкт та предмет** дослідження;

– **методи дослідження** (перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось за допомогою кожного методу);

– **основні результати дослідження** (відображаються найсуттєвіші висновки, яких автор досягнув у роботі);

– **практичне значення одержаних результатів дослідження** (надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання);

– **апробація матеріалів** кваліфікаційної роботи (назва та дата конференції (в якій брав участь студент), вихідні дані наукової статті (що написана студентом) – апробація для кваліфікаційної роботи магістерського рівня є обов'язковою;

– **структура та обсяг роботи** (анонсується структура (кількість розділів та підрозділів, наявність змісту, вступу та висновків, таблиць та рисунків, додатків), зазначається її загальний обсяг).

У вступі може також зазначатися зв'язок роботи з науковою темою кафедри. Тему можна дізнатися у завідувача кафедри або керівника.

Отже, у вступі повинні бути відображені актуальність, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, методи дослідження, наукова новизна отриманих результатів, практичне значення одержаних результатів дослідження, апробація результатів дослідження і публікації, структура і обсяг роботи.

Актуальність теми передбачає коротке викладення сучасного стану розглянутої проблеми та ступеня вивчення проблеми – коротко вказуються прізвища (з ініціалами) авторів, що внесли найбільш вагомий внесок у розробку проблеми з посиланнями в квадратних дужках на номери джерел у переліку посилань; необхідність подальших досліджень. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання [2]. Тут дається відповідь на питання: «Чому цю проблему необхідно зараз вивчати?».

Формуючи **мету**, дослідник з'ясовує, який результат бажає отримати і яким він його очікує (при формулюванні мети часто використовують такі фрази: виявлення сутності, виявлення недоліків, виявлення проблем, оцінка рівня розвитку, виявлення параметрів ефективності, створення моделі...).

Мета конкретизується у **завданнях**. **Завдання дослідження** – це етапи роботи, послідовність виконання роботи; зазвичай зміст роботи є повним відображенням результатів.

При визначенні **об'єкта** потрібно знайти відповідь на запитання: що розглядається? А **предмет** означає аспект розгляду (спосіб розгляду об'єкта дослідження, які нові відношення, властивості, аспекти і функції об'єкта розкриваються). Іншими словами, об'єктом виступає те, що досліджується, а предметом – те, що в цьому об'єкті отримує наукове пояснення. Зазвичай об'єкт та предмет дослідження видно із назви роботи.

Приклад оформлення вступу наведено у додатку Г.

Основна частина складається із трьох розділів. Обсяг 78–83 сторінки або 70 % тексту рукопису.

Перший розділ роботи має теоретичний характер. Цей розділ є головним для магістерської роботи. Тут можна викласти історію

проблеми. В теоретичному розділі розкриваються існуючі підходи до вирішення поставлених завдань, визначаються методи, що найчастіше використовуються, та обираються методи, якими вирішили користуватись ви (у вступі вони просто були зазначені). Перший розділ – це літературний огляд, а також зіставлення та аналіз автором різних точок зору та підходів до розв'язання проблеми. Тут можливе більш детальне, ніж у вступі, обґрунтування актуальності і значущості тих проблем, що мають бути розв'язані у роботі. Завершенням першого розділу мають бути висновки до розділу (висновки до розділу 1). У висновках до розділу автор викладає власні погляди на досліджувану проблему, вказує шляхи її розв'язання. Вони повинні бути аргументовано доведені та обґрунтовані логічно правильними теоретичними розрахунками, підтвердженими опрацьованими вітчизняними і закордонними джерелами літератури.

Другий розділ містить статистичні та аналітичні дані, демонструє практичні навички аналізу та систематизації даних. У розділі наводять якісну та кількісну інформацію про досліджуваний об'єкт. Зміст розділу залежить від теми кваліфікаційної роботи і може мати як переважно теоретико-аналітичний, так і емпіричний характер. На відміну від бакалаврської випускної роботи, магістерська робота не може ґрунтуватися на аналізі діяльності тільки окремого підприємства або організації, що працює у сфері міжнародних економічних відносин. Робота додатково має містити аналіз певної галузі або групи підприємств, зіставлення діяльності вітчизняних підприємств із зарубіжним досвідом, узагальнену характеристику їх конкурентних позицій на вітчизняному і світовому ринках. Якщо робота має переважно теоретико-методологічний характер і стосується дослідження макроекономічних проблем, у цьому розділі мають бути використані інформаційні джерела міжнародних урядових і неурядових дослідницьких організацій, дані міжнародних порівняльних досліджень ОЕСР, ООН, Світового банку та ін. Другий розділ рукопису зазвичай є трохи більшим за інші (зі згоди керівника кваліфікаційної роботи можливі деякі відхилення від нормативів). Завершенням другого розділу мають бути висновки до розділу (висновки до розділу 2).

Третій розділ базується на інформації і даних, отриманих у другому розділі, а також на методологічній базі першого. Він містить індивідуальні пропозиції та рекомендації щодо розв'язання поставленої проблеми або оптимізації та покращення роботи певної групи підприємств, галузі або економічної системи країни, міжнародного інтеграційного утворення, глобальної економічної системи і т. ін. Тут також містяться ваші власні судження стосовно предмету дослідження, виконуються завдання практичного характеру і досягається мета

дослідження. Завершенням третього розділу мають бути висновки до розділу (висновки до розділу 3).

Кожен із розділів має містити від 2 до 5 підрозділів, усього 7–12 підрозділів на всю роботу.

Використовуючи наукові результати, ідеї, публікації та інші матеріали інших авторів у тексті кваліфікаційної роботи, обов'язково слід посилатися на публікації цих авторів. Під час викладу власних думок використовують фрази: «на наш погляд», «на нашу думку», «нами виявлено», «ми дійшли висновків» – цим ви вказуєте на сумісність дослідження із керівником кваліфікаційної роботи.

Висновки – це частина кваліфікаційної роботи, де викладаються кінцеві результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження. Тут наводяться найбільш важливі наукові та практичні результати дослідження, зазначаються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрямки продовження досліджень за тематикою кваліфікаційної роботи. За наявності практичного значення отриманих результатів надаються рекомендації щодо їх використання. Обсяг 5–7 сторінок, або 6 % тексту рукопису. Почати висновки можна із фрази на зразок такої: «В результаті проведеного дослідження ми дійшли таких висновків, що відповідають завданням, вирішення яких було покладено в основу роботи». Самі висновки доцільно пронумерувати або промаркувати і викладати їх, використовуючи такі фрази: «було розкрито», «було визначено», «були класифіковані», «було доведено», «було запропоновано», «набуло подальшого розвитку». Кількість пунктів висновків має бути не меншою, ніж кількість поставлених у роботі завдань.

Вся робота оформлюється за Національним стандартом України «Інформація і документація. Звіти у сфері науки і техніки» – ДСТУ 3008:2015.

Список використаних джерел формується одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Список використаних джерел оформлюється з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Приклади оформлення наведено у додатку Д. Обсяг використаних джерел має становити не менше 80 позицій, більшість джерел мають бути не старшими за 5 років.

3. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

<p>Мова написання та захисту</p>	<p>Державна</p>
<p>Шрифт</p>	<p>Основний текст: текстовий редактор Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, вирівнювання по ширині (напівжирний не використовувати, важливі частини можна виділити курсивом).</p> <p>Слова «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», НАЗВИ РОЗДІЛІВ: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, використовувати Caps lock (великі букви), стиль напівжирний. Розміщення по центру. Після номера розділу та підрозділу крапку не ставлять. Після назви розділу та підрозділу крапку не ставлять. Кожен розділ, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки починаються з нової сторінки. До наступного тексту 2 вільні рядки, але якщо нижче йде назва підрозділу, то вільних рядків не залишають, а після назви підрозділу залишають до тексту 2 вільні рядки.</p> <p style="text-align: center;">ВСТУП (2 вільні рядки) текст</p> <p style="text-align: center;">РОЗДІЛ 2 РОЗВИТОК ТА СУЧАСНИЙ СТАН МІЖНАРОДНОГО ФРАНЧАЙЗИНГУ У СВІТІ (по центру без крапки, вільного рядка не залишаємо)</p> <p style="text-align: center;">2.1 Світовий досвід розвитку міжнародного франчайзингу та кількісні показники франчайзингу у світі (по ширині з абзацного відступу, без крапки) (2 вільні рядки) Текст</p> <p><i>Зверніть увагу: після номера <u>крапка не ставиться</u>, після назви <u>не ставиться!!!</u></i></p> <p>Назви підрозділів, висновків до розділів: Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, стиль напівжирний. Відстань від тексту попереднього підрозділу 1 вільний рядок, якщо попереду назва розділу – немає вільних рядків. Вирівнювання по ширині із абзацного відступу. Крапка після назви підрозділу не ставиться. Далі текст підрозділу чи висновків до розділу через 2 вільні рядки, з абзацного відступу.</p>

(1 вільний рядок)

Висновки до розділу 2 (по ширині з абзацного відступу)

(2 вільні рядки до наступного тексту)

Висновки до розділів розміщуються після кожного розділу роботи.

Важливо:

- не допускається наявність у тексті подвійних пробілів;
- перед переліком ставлять двокрапку; якщо подають переліки одного рівня підпорядкованості, то перед кожним із переліків ставлять знак «тире». Якщо у тексті є переліки кількох рівнів, то підпорядкованість позначають малими літерами української абетки, далі – арабськими цифрами, далі – через знаки «тире» (після цифри або літери певної позиції переліку ставлять круглу дужку, текст кожної позиції переліку треба починати з малої літери з абзацного відступу відносно попереднього рівня підпорядкованості.

Приклад:

а) _____;

б) _____;

1) _____;

2) _____;

– _____;

– _____;

в) _____.

- в усьому тексті роботи використовуються однакові типи лапок «»;
- стиль «напівжирний» у тексті застосовується лише при оформленні слів **«ВСТУП»**, **«ВИСНОВКИ»**, **«ДОДАТКИ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, а також **НАЗВ РОЗДІЛІВ**, назв підрозділів, висновків до розділів. Для інших цілей він не використовується;
- стиль «курсив» у тексті може використовуватись для позначення окремих фрагментів тексту, на які автор хоче звернути увагу, а також для позначення заголовків елементів вступу (*«Актуальність дослідження»*, *«Мета дослідження»* тощо);
- підкреслення у тексті не використовується.

Інтервал	1,5 міжрядкового інтервалу.
Поля	Ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.
Абзац	Відступ 1,25 см.

Нумерація розділів	Розділи нумеруються арабськими цифрами – 1, 2 і т. д. Підрозділи нумеруються двома цифрами 1.2 (де 1 – це номер розділу, а 2 – номер підрозділу)
Нумерація сторінок	Нумерація наскрізна, нумеруються всі сторінки кваліфікаційної роботи (разом зі списком використаних джерел та додатками). Першою сторінкою є титульний аркуш, другою та третьою – завдання до дипломної роботи, четвертою – зміст роботи і т. д. Хоча титульний аркуш є сторінкою 1, однак номер на титульному аркуші не друкується. Нумери сторінок на завданні також не друкуються (завдання роздруковується на обох сторонах аркуша). Нумерація сторінок арабськими цифрами. Розміщення зверху у правому куті.
Таблиці	Таблиці потрібно нумерувати в межах розділу. У цьому разі номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, Таблиця 2.1– Прямі іноземні інвестиції в Україну Це означає перша таблиця другого розділу. Назва таблиці має відображати її зміст, бути конкретно та стислою. Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу. Слово «Таблиця» і назва таблиці друкуються звичайним шрифтом, розміром 14. Шрифт тексту таблиці 12, а інтервал 1. Перенести частину таблиці на іншу сторінку можна, поставивши надпис «Продовження таблиці 1.4» або «Кінець таблиці 1.4». Приклад у додатку Е. Якщо таблиця велика – винесіть її в додаток і тоді нумеруйте так: Таблиця Б.1 (Б – додаток, 1 – номер таблиці в додатку). Відстань між таблицею та текстом має становити 1 вільний рядок. Таблицю подають безпосередньо після тексту, у якому її згадано вперше, або на наступній сторінці.
Рисунки	Рисунками називають усі ілюстрації, графіки, діаграми тощо. Підпис ставиться під рисунком по центру (шрифт 14, звичайний). Підпис має такий вигляд: Рисунок 1.2 – Назва рисунка, де 1 – номер розділу, 2 – номер рисунка в розділі (приклад у додатку Ж). Якщо рисунок у додатку, то його підписуємо так само, лише нумерація буде мати вигляд Рисунок К.1 (рисунок 1 у додатку К). Якщо рисунок взято із джерела, то на нього обов'язкове посилання. На рисунок обов'язкове вказування у тексті, наприклад, «таку залежність продемонстровано на рис. 1.3». Між текстом до та після рисунка залишають по 1 вільному рядку. Рисунки можуть бути як чорно-білими, так і кольоровими (в такому разі ці сторінки роботи мають бути надруковані на кольоровому принтері).

Формули	<p>Формула нумерується та наводиться посередині нового рядка (нумерація – з правого боку в дужках). Номер арабськими цифрами: 2.4 (четверта формула у розділі 2). Приклад</p> $NPV_{in} = -I_{in0} + \sum_{t_{in}=1}^{N_{in}} A_{t_{in}} * \left[\frac{1}{(1 + i_{in})} \right], \quad (2.4)$ <p>де $-I_{in0}$ – це стартові інвестиції по проекту інновації (in); $A_{t_{in}}$ – очікувані у періоди (місяці, роки життєвого циклу інновації) грошові потоки по інновації; i_{in} – індивідуальна ставка дисконту, яка враховує ризики інновації, що впроваджується; N_{in} – строк корисного життя інновації.</p> <p>Вище та нижче формули залишають по 1 вільному рядку.</p>
Посилання	<p>Всі дані, взяті від інших авторів, повинні мати посилання на джерела їх отримання. Посилання розміщуються відразу за цитованим текстом у квадратних дужках.</p> <p>Наприклад: [39, с. 159–160], де 39 – це номер джерела у вашому списку літератури, а 159–160 – сторінки. Якщо джерело англomовне, то [5, p. 159–160]. Якщо треба послатися відразу на кілька джерел, то [10, с. 159–160; 11, с. 174–175]</p>
Додатки	<p>Додатки позначаються буквами українського алфавіту (букви Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь пропускають). Слово ДОДАТОК і відповідну велику букву українського алфавіту (наприклад, ДОДАТОК Г) розміщують посередині рядка, зверху. Нижче по центру – назва додатка (малими буквами з першої великої). Формули, рисунки й таблиці у додатках будуть нумеруватися так: А.1; Б.3.</p> <p>Якщо в додатку один рисунок, одна таблиця, одна формула чи одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця Г.1, формула (В.1).</p> <p>Кожен додаток починають з нової сторінки. Перед додатками на вільному аркуші великими буквами по центру друкують «ДОДАТКИ», а нижче – тему кваліфікаційної роботи.</p>
Примітки	<p>Після назви теми роботи, розділу, підрозділу, додатка, таблиці, рисунка – не ставиться крапка.</p> <p>В тексті не використовують підкреслення.</p> <p>Лапки мають такий вигляд «».</p> <p>Апостроф має такий вигляд ' (комбінація клавіш – Alt0146).</p> <p>Тире – (комбінація клавіш Alt0150).</p> <p>Додатки повинні мати наскрізну з текстом нумерацію сторінок.</p>

4. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПЕРЕВІРКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ НА ЗАПОЗИЧЕННЯ

Каразінський університет в освітньо-науковій діяльності приділяє значну увагу дотриманню правил та норм академічної доброчесності. Адже вона сприяє дієвості системи освіти, що має надавати справжні знання та навички, а не лише документи про здобуття освіти.

Впровадження принципів академічної доброчесності означає, що в процесі навчання та дослідницької роботи студенти, викладачі та науковці мають послуговуватись, передусім, принципами чесної праці та навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, які були отримані та оприлюднені іншими особами, як доробків власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Розрізняють такі види плагіату:

1) копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;

2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до будь-якої кількості речень) без посилання;

3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без посилань;

4) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або речень при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, зокрема розміщеної в мережі Інтернет).

Згідно з Наказом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна про введення в дію рішення Вченої ради з питання «Про затвердження Порядку проведення перевірки наукових праць, навчальних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів» № 0204–1/263 від 18 травня 2018 року, кваліфікаційні роботи студентів перевіряються із використанням Антиплагіатної інтернет-системи Strikeplagiarism.com (власність компанії Plagiat.pl).

Вчені ради факультетів (навчально-наукових інститутів) не пізніше ніж за місяць до попередніх захистів кваліфікаційних робіт на випускових кафедрах факультету затверджують показники оригінальності для кожної спеціальності. Коефіцієнт Подібності № 1 – це показник (у відсотках), що визначає рівень запозичень, знайдених у певних

джерелах (базах даних та інтернеті), які складаються з фрагментів тексту, що містять щонайменше п'ять слів. Показники оригінальності за Коефіцієнтом Подібності № 1 на факультеті становлять:

- не більше 35 % – оригінальна робота (позитивний висновок);
- від 36 % до 60 % – задовільно оригінальна робота;
- від 61 % до 89 % – умовно оригінальна робота;
- більше 90 % – неоригінальна робота (негативний висновок).

Коефіцієнт Подібності № 2 – це значення (у відсотках), що визначає рівень запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), які складаються з фрагментів тексту, що містять щонайменше 25 слів. Інша довжина фрагменту, відмінна від 25 слів, може індивідуально визначатися вченою радою факультету (навчально-наукового інституту) на основі керівних принципів, прийнятих університетом, та рекомендацій представників компанії StrikePlagiarism.com.

Якщо в Звіті Подібності Коефіцієнт Подібності № 2 перевищує 10 % або наявний сигнал «Тривога!», то робота вважається умовно оригінальною (при будь-якому значенні Коефіцієнта № 1) і підлягає додатковій перевірці.

Для перевірки кваліфікаційної роботи на наявність запозичень студент не пізніше ніж за п'ять днів до дати попереднього захисту повинен подати на випускову кафедру кваліфікаційну роботу (вчитану і схвалену науковим керівником, рекомендовану до перевірки на першому етапі попереднього захисту кафедрою) у друкованому вигляді, а також її електронний варіант. Перевірка можлива тільки для текстів робіт, наданих у наступних форматах: *.doc, *.docx, *.rtf або *.pdf. Також студент має подати заяву на ім'я ректора за формою.

Перевірку на можливу наявність у тексті кваліфікаційних робіт чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на кожній випусковій кафедрі (або, за рішенням декана факультету (директора навчально-наукового інституту) на декількох випускових кафедрах) здійснює відповідальний за перевірку Системний Оператор. Обов'язки Системного Оператора наказом ректора за поданням декана факультету покладаються (за їхньою згодою) на наукових, педагогічних або інших працівників факультету (навчально-наукового інституту).

На початку перевірки роботи на наявність у її тексті раніше опублікованих матеріалів без належного посилання на авторів Системний Оператор здійснює контроль ідентичності її друкованої та електронної версій. У разі невідповідності між друкованою та електронною версіями автор роботи зобов'язаний привести версії до взаємної відповідності.

Системний Оператор антиплагіатної системи відповідно до Порядку перевірки кваліфікаційних робіт студентів на наявність

запозичень з інших документів перевіряє роботу та надає завідувачу кафедри протокол контролю оригінальності кваліфікаційної роботи.

При отриманні позитивного висновку про те, що неправомірних запозичень у роботі немає (робота визнана оригінальною) протокол надається завідувачу кафедри для проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи.

Якщо за результатами перевірки кваліфікаційна робота оцінюється як задовільно оригінальна, умовно оригінальна або неоригінальна, то Системний Оператор протягом двох наступних робочих днів направляє в електронному вигляді Повний Звіт Подібності науковому керівнику роботи та завідувачу кафедри. Завідувач кафедри (або призначений ним фахівець з теми кваліфікаційної роботи) разом із науковим керівником роботи мають проаналізувати Повний Звіт Подібності роботи, звертаючи увагу на:

- наявність у кваліфікаційній роботі великих фрагментів тексту, що ідентифіковані системою як подібні;
- наявність детальної подібності кваліфікаційної роботи до джерела (джерел), розташованого в мережі Інтернет та/або базах даних;
- можливість кваліфікувати особливості викладу тексту роботи як механічне переписування вже існуючого документа.

У висновках роботи не має бути запозичень.

Рішення про можливість або неможливість проведення попереднього захисту задовільно оригінальної або умовно оригінальної роботи приймається протягом трьох робочих днів із моменту отримання Повного Звіту Подібності та затверджується на засіданні кафедри, про що робиться запис у протоколі засідання кафедри та у Висновку щодо можливості попереднього захисту роботи.

Якщо кафедрою прийнято рішення про неможливість допустити до попереднього захисту задовільно оригінальну кваліфікаційну роботу (проект), студент має право протягом трьох робочих днів подати на кафедру доопрацьований та належно оформлений текст кваліфікаційної роботи (проекту). Після ретельного аналізу роботи з боку керівника на предмет усунення виявлених запозичень можливе прийняття рішення про проведення попереднього захисту роботи, про що робиться відповідний запис у Висновку щодо можливості попереднього захисту роботи та у протоколі засідання кафедри. Якщо недоліки, що були виявлені у роботі під час перевірки антиплагіатною системою, не були ліквідовані, то робота не допускається до захисту в Екзаменаційній комісії.

Якщо кафедрою прийнято рішення про неможливість допустити умовно оригінальну кваліфікаційну роботу (проект) до попереднього захисту, студенту дається п'ять робочих днів на корегування тексту кваліфікаційної роботи (проекту). Після отримання Системним Опе-

ратором оновленого варіанту роботи проводиться її повторна перевірка у системі Strikeplagiarism.com. Якщо за результатами повторної перевірки робота оцінюється як умовно оригінальна або неоригінальна, то робота не допускається до захисту в Екзаменаційній комісії.

Якщо кваліфікаційна робота була класифікована як неоригінальна, а аналіз Повного Звіту Подібності роботи, що був проведений фахівцями кафедри, підтверджує майже повну ідентичність текстів роботи та певних документів, розташованих в Інтернеті або базах даних антиплагіатної системи, то кваліфікаційна робота не допускається до захисту в Екзаменаційній комісії.

Якщо за результатами перевірки оновленого тексту кваліфікаційна робота допускається до захисту, то оцінка, яку студент отримує під час захисту, не може перевищувати значення, що відповідає оцінці «добре» за традиційною чотирибальною шкалою.

Якщо кваліфікаційна робота студента не була допущена кафедрою до захисту в Екзаменаційній комісії, це рішення заноситься до протоколу засідання кафедри та до Висновку щодо можливості попереднього захисту роботи. Висновок щодо можливості попереднього захисту роботи оформлюється у двох екземплярах; один екземпляр Висновку видається студенту, другий залишається в документах кафедри. Завідувач кафедри повинен протягом двох робочих днів подати витяг із протоколу засідання кафедри з рішенням про недопущення кваліфікаційної роботи до захисту декану факультету (директору навчально-наукового інституту) та студенту. Студент, кваліфікаційна робота якого була не допущена кафедрою до захисту, підлягає відраховуванню з Університету як такий, що не виконав навчальний план.

Заяви студентів, Протоколи контролю оригінальності кваліфікаційних робіт, Висновки щодо можливості попереднього захисту роботи зберігаються разом з кваліфікаційними роботами у документах кафедри.

Після проведення захисту кваліфікаційних робіт електронні версії всіх робіт, допущених до захисту, надаються Адміністратору антиплагіатної системи для занесення до архіву.

За дорученням ректора, проректора з науково-педагогічної роботи або начальника управління якості освіти Адміністратор антиплагіатної системи вибірково перевіряє надані роботи на наявність запозичень та звіряє Звіти Подібності, що були отримані ним особисто, зі Звітами, отриманими Системними Операторами кафедр. Якщо при цьому виникне необхідність перевірити відповідність між друкованою та електронною версіями окремих робіт, то за поданням директора Навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу факультету (навчально-наукові інститути) надають таку можливість Адміністратору антиплагіатної системи.

5. ПОРЯДОК ПОПЕРЕДНЬОГО ЗАХИСТУ ТА ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Кожен студент зобов'язаний пройти попередній захист кваліфікаційної роботи. Попередній захист є допуском до основного захисту.

За рішенням випускової кафедри можливим є проведення двох етапів попереднього захисту кваліфікаційних робіт. Перший етап проходить раніше за перевірку кваліфікаційних робіт на наявність запозичень на розширеному засіданні кафедри (за 3–4 тижні до основного захисту).

На першому етапі попереднього захисту студент надає роздруковану роботу, відповідає на питання за змістом роботи. Це дозволяє виявити недоліки в роботі, вказати шляхи їх усунення тощо. Кафедра може ухвалити рішення про необхідність доопрацювання кваліфікаційної роботи та відкласти рішення про надання допуску до перевірки на наявність запозичень. Це дає можливість студенту внести правки на основі зауважень, отриманих в процесі першого етапу попереднього захисту, оскільки в роботі, що успішно пройшла перевірку на наявність запозичень, зміни неприпустимі. Якщо на першому етапі попереднього захисту виявиться відсутність тексту роботи, невідповідність змісту роботи темі, надмірно низький науковий рівень роботи, повна невідповідність вимогам, то кафедра може прийняти рішення не допускати роботу до перевірки на наявність запозичень і не допускати роботу до захисту в ЕК (оформлюється відповідним записом у протоколі засідання кафедри). Якщо немає зауважень (або зауваження виправлені), то робота направляється на перевірку на наявність запозичень (для перевірки на наявність запозичень робота в роздрукованому та електронному вигляді надається на кафедру за 5 днів до запланованої дати другого етапу попереднього захисту) і на основі результату на засіданні кафедри рекомендується або не рекомендується до другого етапу попереднього захисту шляхом оформлення висновку щодо можливості проведення попереднього захисту роботи, який затверджують на засіданні кафедри. Допущений студент проходить другий етап попереднього захисту на засіданні кафедри, де робиться висновок щодо можливості допуску студента до основного захисту. На другому етапі попереднього захисту усе відбувається за процедурою аналогічною до основного захисту – це є своєрідною репетицією. Студент робить виступ, надає роздатковий матеріал, відповідає на питання. Другий етап попереднього захисту дає змогу студенту перевірити своє знання тексту роботи і здатність відповідати на проблемні питання.

Зауваження членів кафедри до виступу та ілюстративного матеріалу ще можуть бути виправлені до основного захисту.

Готова рекомендована випускна кваліфікаційна робота має бути підписана студентом та керівником і з усіма супровідними матеріалами знаходитись на випусковій кафедрі не пізніше, ніж за тиждень до захисту.

Рішення про допуск роботи до захисту підтверджується підписом завідувача кафедри на її титульному аркуші, а також записом у протоколі засідання кафедри. Витяг із протоколу засідання надається декану факультету не пізніше ніж за п'ять днів до дати захисту кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії.

Якщо рішення кафедри про допуск кваліфікаційної роботи до захисту є негативним, кафедра встановлює, чи може студент у майбутньому подати до захисту цю ж саму роботу з доопрацюванням або він зобов'язаний виконати роботу за новою темою. Це строго мотивоване рішення кафедри зазначається у протоколі засідання.

Витяг з протоколу засідання кафедри додається до проекту наказу про відрахування випускника. Студенти, кваліфікаційні роботи яких не були допущені до захисту, відраховуються з університету, водночас вони мають право на захист кваліфікаційної роботи протягом трьох років після відрахування.

6. РЕЦЕНЗУВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Рецензенти для рекомендованих до захисту робіт призначаються завідувачем випускової кафедри з викладачів економічних кафедр (крім випускової кафедри) і фахівців виробництва або фірм (з вищою економічною освітою), а також фахівців з адміністративного апарату районних, міських і обласних структур.

Рецензент відзначає актуальність теми дослідження, характеризує якість виконання кожного розділу роботи, зазначає, чи достатньо обґрунтованими є висновки роботи, надає характеристику ілюстративної частини роботи, відзначає наявність/нестачу в роботі передових методів досліджень, позитивні сторони роботи та недоліки, практичне значення кваліфікаційної роботи та оцінює її.

Вносити правки в кваліфікаційну роботу після рецензування не можна, однак необхідно ознайомитись із змістом рецензії і на захист кваліфікаційної роботи підготувати відповіді на зауваження.

Форма рецензії наведена в додатку И.

7. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Захист випускних кваліфікаційних робіт проводиться на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії (ЕК). До захисту допускаються лише рекомендовані кафедрою кваліфікаційні роботи. В ЕК випускник представляє такі матеріали (подаються на випускову кафедру не пізніше, ніж за тиждень до дати захисту):

- випускню кваліфікаційну роботу (підписану студентом, керівником і завідувачем кафедри для підтвердження допуску до захисту);
- ілюстративні матеріали (презентації в Power Point і роздатковий матеріал);
- електронний носій з повним текстом роботи;
- письмовий відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи;
- письмову зовнішню рецензію на випускню кваліфікаційну роботу;
- анотацію українською, та англійською мовами (додаток К);
- фотокопію опублікованої статті та/або тез конференції з тематики роботи з вихідними даними.

До екзаменаційної комісії можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність випускника, наукову та практичну цінність виконаної ним роботи: документи на право інтелектуальної власності, акти про практичне впровадження результатів кваліфікаційної роботи, зразки матеріалів, макети, вироби, нові технології, оригінальні математичні моделі та програми тощо.

Захист випускних кваліфікаційних робіт проходить у такому порядку:

- інформація завідувача кафедри про виконання випускником навчального плану;
- доповідь випускника тривалістю 8–10 хвилин;
- відповіді студента на питання членів ЕК і присутніх на захисті;
- оголошення відгуку та рецензії;
- відповіді студента на зауваження керівника і рецензента.

Доповідь студента має містити: 1) вступ, де він зазначає тему дослідження, актуальність, мету та завдання, методи; 2) короткий виклад основної частини роботи; 3) результати дослідження (висновки).

Свою доповідь студент ілюструє презентацією Power Point (10–15 слайдів) і роздатковим матеріалом (однакового змісту із презентацією).

Доповідаючи, студент використовує фрази: «нами було доведено...», «нами було досліджено...», вказуючи на спільну роботу із керівником. Наприкінці доповіді студент повинен повідомити про її закінчення словами «доповідь закінчено, дякую за увагу».

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за національною шкалою та 100-бальною шкалою ECTS.

Випускню кваліфікаційну роботу оцінюють на закритому засіданні ЕК. До уваги береться відгук наукового керівника, оцінка роботи зовнішнім рецензентом. При оцінюванні роботи членами ЕК враховується глибина опрацювання і охоплення теми, використання джерел, уміння аналізувати зібраний матеріал, грамотність і стиль викладу, якість технічного оформлення роботи, доповіді студента, відповідей на запитання та критичні зауваження. При визначенні оцінки кваліфікаційної роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студента. Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється. Результат захисту оголошується того ж дня після оформлення протоколу засідання екзаменаційної комісії. Рішення про оцінку випускної кваліфікаційної роботи, а також про присвоєння випускнику відповідної кваліфікації і видачу диплома приймається екзаменаційною комісією. Прийняте рішення та підстави для його ухвалення фіксуються в протоколі засідання екзаменаційної комісії. Якщо за результатами захисту кваліфікаційної роботи в її тексті виявлено відтворення студентом чужих опублікованих результатів без належного посилання на автора чи фальсифікацію результатів, екзаменаційна комісія виставляє за захист кваліфікаційної роботи незадовільну оцінку і встановлює, що при повторній атестації студент зобов'язаний опрацювати нову тему кваліфікаційної роботи, яку визначає відповідна кафедра.

Випускник, якого не допустили до захисту або який отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету. У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою при повторній атестації. Рішення екзаменаційної комісії зазначається у протоколі.

8. ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Стратегічний менеджмент у міжнародному бізнесі.
2. Організаційний менеджмент у міжнародному бізнесі.
3. Операційний менеджмент у міжнародному бізнесі.
4. Організація маркетингу в міжнародному бізнесі.
5. Управління людськими ресурсами у міжнародному бізнесі.
6. Продуктова політика у міжнародному бізнесі.
7. Цінова політика у міжнародному бізнесі.
8. Сучасний етап розвитку світової економіки та актуальні перетворення в інституті міжнародного бізнесу.
9. Управління міжнародним маркетингом освітніх послуг.
10. Формування конкурентної стратегії ВНЗ на міжнародному ринку освітніх послуг.
11. Маркетингове управління конкурентоспроможністю фірми у міжнародному бізнесі.
12. Маркетингові дослідження міжнародної конкурентоспроможності фірми.
13. Удосконалення міжнародних порівняльних досліджень конкурентоспроможності в умовах глобалізації.
14. Управління трансакційними витратами фірми в міжнародному бізнесі.
15. Розробка комплексу інтегрованих маркетингових комунікацій фірми в міжнародному бізнесі.
16. Управління міжкультурними маркетинговими комунікаціями фірми.
17. Проблеми та перспективи діяльності світових транснаціональних корпорацій в міжнародному бізнесі.
18. Перспективи розвитку інтеграційних процесів в міжнародному бізнесі.
19. Проблеми і перспективи розвитку міжнародної електронної торгівлі.
20. Управління міжнародним бізнесом в умовах глобалізації.
21. Сучасні організаційні форми та моделі міжнародного бізнесу.
22. Вплив фінансової глобалізації на міжнародний бізнес.
23. Транснаціональні банки в умовах фінансової глобалізації.
24. Вплив світової фінансової кризи на міжнародний бізнес.
25. Злиття та поглинання банків у міжнародному бізнесі.
26. Управління конкурентоспроможністю міжнародних банків.
27. Конкурентне управління в сучасній концепції менеджменту.

28. Позичіонування вітчизняних товарів в умовах інтернаціоналізації ринків.
29. Позичіонування українських підприємств на зовнішніх ринках зерна.
30. Роль різних типів вільних економічних зон для розвитку міжнародного бізнесу.
31. Механізми корпоративного управління в ТНК.
32. Перспективи розвитку міжнародного бізнесу України завдяки участі в проєкті «Новий Шовковий шлях».
33. Розробка ТНК глобальних стратегій розміщення.
34. План виходу українських вищих навчальних закладів на міжнародний ринок освітніх послуг.
35. Корпоративна соціальна відповідальність ТНК.
36. Міжнародний агробізнес.
37. Міжнародний трансфер технологій.
38. Міжнародне інноваційне підприємництво.
39. Лізинг у міжнародному бізнесі.
40. Валютні ризики у міжнародному бізнесі.
41. Управління персоналом у міжнародній компанії.
42. Переговорні стратегії у міжнародному бізнесі.
43. Конкурентні стратегії українського бізнесу на ринках ЄС.
44. Використання офшорних зон як податкова оптимізація міжнародного бізнесу.
45. Податкова конкуренція в умовах глобалізації.
46. Податкове навантаження та напрями його оптимізації в міжнародному бізнесі.
47. Моделювання та оптимізація податкової політики в міжнародному бізнесі.
48. Міжнародне оподаткування та його вплив на прийняття фінансових рішень.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Приклад оформлення титульного аркуша
Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії
(кегель 16 пт, маленькі, не жирний)

Кваліфікаційна робота магістра

(кегель 22 пт, напівжирний, маленькі)

**на тему (кегель 16 пт, напівжирний): «МІЖНАРОДНА ЕЛЕКТРОННА
ТОРГІВЛЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

(кегель 16 пт, великі, напівжирний)

(усе далі кегль 16 пт, маленькі, не жирний)

Виконав (виконала):

студент (ка) групи УМБ-61
спеціальності 292 «Міжнародні
економічні відносини»,
освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес»

Сущенко М. Б. (підпис студента)

Керівник: к. е. н., доц.

Дерід І. О. (підпис керівника)

Рецензент: к. е. н., доц.

Панасенко О. В.

Харків – 2020

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення завдання до кваліфікаційної роботи
(завдання друкується на одному аркуші з двох сторінок)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В. о. завідувача кафедри міжнародного
бізнесу та економічної теорії
Дерід І. О.**

_____

_____

підпис

ініціали, прізвище

“ ___ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

_____

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ___ ” _____ 20__ року №__

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Перелік питань, які потрібно розробити

---

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи

5. Дата видачі завдання _____

Студент   _____   _____
                                                                                                                         ініціали, прізвище

Керівник роботи   _____   _____
                                                                                                                         підпис   ініціали, прізвище

ДОДАТОК В

Приклад оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

(шрифт 14, великі, напівжирний)

Приклад оформлення змісту роботи

ЗМІСТ (шрифт 14, великі, напівжирний)

ВСТУП (шрифт 14, великі, не жирний).....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ.....	9
1.1 Визначення поняття «електронна торгівля» та його взаємозв'язок із поняттям «електронна комерція» (шрифт 14, маленькі, не жирний)	9
1.2 Зміст, особливості, позитивні та негативні сторони електронної торгівлі.....	17
1.3 Нормативно-правове регулювання міжнародної електронної торгівлі	25
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	32
2.1 Стан міжнародної електронної торгівлі у світі.....	32
2.2 Аналіз економічного впливу електронної торгівлі на основних учасників міжнародного бізнесу	45
2.3 Проблеми розвитку міжнародної електронної торгівлі у світі та в Україні.....	62
Висновки до розділу 2	70
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ У СВІТІ	71
3.1 Шляхи розвитку і вдосконалення міжнародної електронної торгівлі.....	71
3.2 Потенціал розвитку електронної торгівлі у світі	83
Висновки до розділу 3.....	93
ВИСНОВКИ	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	99
ДОДАТКИ.....	102

ДОДАТОК Г

Приклад оформлення вступу

ВСТУП

(2 вільні рядки)

Актуальність теми дослідження. З огляду на остаточний перехід розвинених країн на рейки інноваційного типу відтворення і прагнення країн, що розвиваються, наслідувати цей приклад, тема дослідження цього типу відтворення стає все більш актуальною. Як зазначає А. Фолом'єв, інноваційний тип відтворення характеризується переважаючим використанням сукупності інноваційних факторів, новаторськими цілями, інноваційними засобами їх досягнення, сукупністю умов, що сприяють інноваційній націленості виробництва [1, с. 3]. Побудова дієвої інфраструктури для будь-якої економічної системи є невід'ємною запорукою успіху. Саме інноваційна інфраструктура являє собою ту необхідну сукупність умов, що мають і можуть забезпечити інноваційний процес в рамках соціально-економічної системи. Із переходом України і решти постсоціалістичних країн на рейки спочатку трансформаційної, а потім і ринкової економіки науковцями, бізнесменами і політичними діячами стала приділятися особлива увага проблемі створення інноваційної інфраструктури, яка б відповідала обраним перспективам подальшого розвитку. Передумовою вирішення зазначеної проблеми є чіткість визначення змісту і сутності таких категорій як новинка, інновація, інноваційний процес, цикл нововведення та інших. Перші суттєві кроки теоретичного осмислення новинок, розробок та інновацій належать Й. Шумпетеру [2, с. 4] та П. Друкеру [3, с. 7]. Серед більш сучасних вітчизняних дослідників, що приділяють увагу питанням інноватики, слід відзначити В. Гейця та В. Семиноженка [4, с. 9], Ю. Бажала [5, с. 8], Д. Чеберкуса [9, с. 36], а також В. Лазаренка [15, с. 18].

Питання створення ефективної інноваційної інфраструктури на практиці не завжди знаходять вирішення. У країнах пострадянського простору є неточність визначень сутності більшості видів інноваційної інфраструктури, факти їх опортуністичної поведінки та фіктивності, немає достатньої взаємодії інноваційної інфраструктури з вищими навчальними закладами. Для вирішення цих проблем необхідне збагачення економічної науки та практики зарубіжним досвідом. Водночас у більшості зарубіжних робіт бракує досліджень інноваційної інфраструктури як цілісної системи і переважає описання її суб'єктів. Зазначені особливості не дають змоги сформулювати однозначну думку про той чи інший вид інноваційної інфраструктури, однак зарубіжні

джерела дають багатий статистичний матеріал та інформацію про конкретні приклади суб'єктів інфраструктури інновацій, що у поєднанні із вітчизняним теоретичним надбанням дає можливість розробити повну концепцію інноваційної інфраструктури, її функцій і ефективності, досягнення чого і було покладено в основу кваліфікаційного дослідження.

Дослідження виконане в межах планової теми НДР кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 0117U004876 «Інституційні перетворення в умовах сучасного розвитку світової економіки».

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є виявлення сутності та видів інноваційної інфраструктури, її функціонального призначення та шляхів підвищення ефективності інноваційної інфраструктури.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено та вирішено такі завдання:

- систематизувати фактори формоутворення нововведення;
- обґрунтувати виникнення інституціоналізованої інноваційної інфраструктури;
- розподілити видове різноманіття інноваційної інфраструктури на більш великі таксономічні одиниці;
- визначити природу технополюсу;
- з'ясувати та класифікувати функції інноваційної інфраструктури;
- дослідити вплив інноваційної інфраструктури на оціночну ринкову вартість інноваційних компаній і розробити показник для його вимірювання;
- встановити потенціал інноваційної інфраструктури у зниженні трансакційних витрат інноваційного процесу та визначити фактори їх зниження мультиагентами інноваційної інфраструктури.

Об'єктом дослідження є інноваційна інфраструктура.

Предметом дослідження є система соціально-економічних відносин, що виражають сутність, функції та шляхи підвищення ефективності інноваційної інфраструктури.

Методи дослідження. Робота виконана шляхом поєднання методів класичної економічної теорії, соціальної економіки та неoinституціоналізму. Використані традиційні методи формальної логіки: метод аналізу – у виявленні складових інноваційного процесу та інноваційної інфраструктури; метод синтезу – у виявленні функціональних особливостей інноваційної інфраструктури в цілому. Метод моделювання обрано для визначення класичної схеми нововведення у вигляді інноваційного процесу та для виявлення формоутворюючих факторів

нововведення, системний аналіз – для визначення місця інноваційної інфраструктури в інноваційній системі. Використано методи наукового пізнання: історичний – для здобуття інформації про становлення видів і моделей інноваційної інфраструктури; порівняльний – для порівняння макроекономічних та мікроекономічних підходів у підвищенні її ефективності; статистичний – для формування уявлення про динаміку показників функціонування її представників. Для визначення переваг мульти-агентських структур використано метод математичного моделювання; для вимірювання кількісного впливу інноваційної інфраструктури на вартість інноваційної фірми – економіко-математичний метод; метод інституційного аналізу застосовано під час дослідження ролі інституту інноваційної інфраструктури у зниженні трансакційних витрат.

Основні результати дослідження полягають в такому:

1. Запропоновано ...
2. Удосконалено систематизацію...
3. Доведено зв'язок....
4. Виявлено способи підвищення ефективності...

Практичне значення одержаних результатів полягає в їх сприянні більш чіткому уявленню про сутність інноваційної інфраструктури, її функціональне призначення, особливості видів, що дає можливість створення чітких національних економічних програм її розвитку, надає інформативну базу для інноваторів стосовно ефекту, що можна очікувати від інноваційної інфраструктури, дає основу економічним агентам для створення власного суб'єкта інноваційної інфраструктури чи співпраці з існуючим. Також результати дослідження доцільним буде використовувати в навчальному процесі, зокрема при викладанні дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного бізнесу».

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження доповідалися на двох наукових конференціях: II міжнародній науково-практичній конференції молодих учених, аспірантів, студентів «Сучасна інформаційна Україна: інформатика, економіка, філософія» (Київ, 2017); IX міжнародній науково-практичній конференції «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті» (Харків, 2017). Сформульовані в дослідженні положення, висновки та пропозиції опубліковано автором у науковій статті [6, с. 45–53].

Структура і обсяг. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури і додатків. Роботу викладено на 110 сторінках (враховуючі список використаних джерел і додатки). У дослідженні є 10 рисунків, 6 формул, 4 таблиці. Робота має 11 додатків на 13 сторінках. Список використаних джерел містить 95 найменувань на 7 сторінках.

ДОДАТОК Д

Приклад оформлення списку використаних джерел

Один автор	Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Харків : Право, 2005. 304 с. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ : Правова єдність, 2016. 810 с.
Два автори	Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с.
Три автори	Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с.
Чотири і більше авторів	Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)	Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.
Автори та перекладачі	Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев : Ин Юре, 2014. 240 с. (Памятники правовой мысли).
Без автора	Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення : колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків : Юрайт, 2013. 520 с. (Серія «Наукові праці кафедри господарського права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»; т. 1).
Багатотомні видання	Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.
Автореферати дисертацій	Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : автореф. дис. д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.
Дисертації	Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель : дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.
Патенти	Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Розділ книги	Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. <i>Харьковская цивилистическая школа: право собственности</i> : монографія / ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харьков : Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87–99.

Тези доповіді	Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. <i>Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні</i> : матеріали ХХІІ Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49.
Стаття з довідкового видання	Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ : Юрид. думка, 2007. С. 550.
Стаття з продовжуваного видання	Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. <i>Проблеми законності</i> . Харків. 2013. Вип. 123. С. 65–77.
Стаття з періодичного видання (журнал, газета)	Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. <i>Право України</i> . 2009. № 10. С. 57–60 або Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики // <i>Право України</i> . 2009. № 10. С. 57–60.
Електронні ресурси Примітка: DOI – це постійне місце розміщення (тому дата звернення не потрібна), не у всіх електронних ресурсів є DOI, тоді ставимо URL (він починається http://) і дату звернення.	Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. <i>Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид.</i> 2016. Вип. 1 (9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016). Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i> . 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x. Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i> . 2016. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Законодавчі і нормативні документи	Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2016. 82 с. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page (дата звернення: 17.03.2017).

ДОДАТОК Е

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 2.1 – Наявність природних ресурсів, позиції в їхньому експорті та ВВП на душу населення країн МЕНА

Країна	Підтверджені запаси нафти на 2008 р.	Місце в рейтингу країн-експортерів нафти (за обсягами експорту на 2013 р.)	Підтверджені запаси газу на 2008 р.	Місце в рейтингу країн-експортерів газу (за обсягами експорту на 2013 р.)	ВВП на душу населення в дол. США за даними на 2014 р.
Алжир	12,2 млрд барелів	15	4,502 трлн куб. м	8	5484
Бахрейн	124,6 млн барелів	33	92,03 млрд куб. м	59	24855
Ізраїль	1,94 млн барелів	72	30,44 млрд куб. м	119	37208
Джибуті	-	116	-	88	1813
Єгипет	3,7 млрд барелів	31	1,656 трлн куб. м	32	3198
Ємен	3 млрд барелів	49	478,5 млрд куб. м	21	1408
Йорданія	-	143	-	124	5422
Ірак	115 млрд барелів	6	-	121	6420
Іран	138,4 млрд барелів	11	26,85 трлн куб. м	22	5442
Катар	15,21 млрд барелів	12	25,63 трлн куб. м	2	96732

Джерело: [6, с. 4]

або *Джерело:* розроблено автором за даними [7]

Таблиця 2.2 – Співвідношення експорту та ВВП в Україні

Рік	2008	2010	2012	2014	2017
Експорт товарів та послуг (% від ВВП)	44,4	47,1	47,7	48,6	47,9
ВВП (млн доларів США)	179,8	136,0	175,8	133,5	112,1

Джерело:[5]

або *Джерело:* розроблено автором (тільки якщо в таблиці немає цифр)

або *Джерело:* розроблено автором за даними [5]

ДОДАТОК Ж
Приклад оформлення рисунка

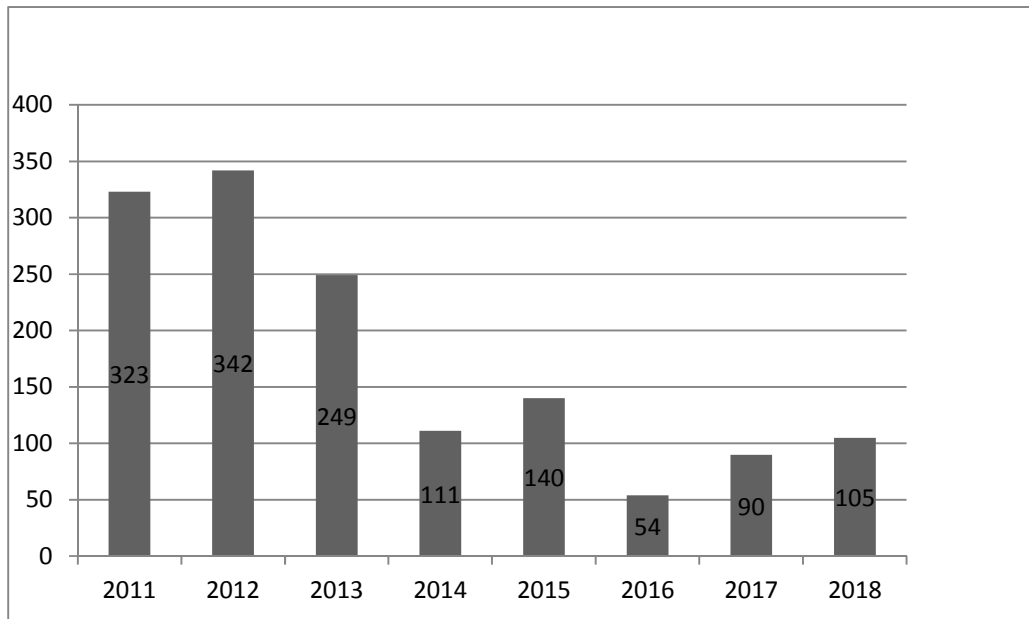

Рисунок 2.1 – Кількість угод про злиття та поглинання в Україні, 2011–2018 роки

Джерело: [4]

або *Джерело:* розроблено авторами за даними [4]

або *Джерело:* розроблено автором (тільки якщо в рисунку немає цифр)

ДОДАТОК И

Приклад оформлення зовнішньої рецензії
на кваліфікаційну роботу магістра

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра 6-го курсу
групи УМБ-61 денної форми навчання
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньо-
професійної програми «Міжнародний бізнес»
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

1. Актуальність теми _____

2. Характеристика якості виконання кожного розділу роботи _____

3. Ступінь обґрунтованості висновків роботи _____

4. Характеристика ілюстративної частини роботи _____

5. Використання в роботі останніх досліджень, передових методів і технологій (дослідницька частина) _____

6. Позитивні сторони роботи _____

7. Недоліки роботи _____

8. Практичне значення роботи _____

9. Загальна оцінка кваліфікаційної роботи _____

Рецензент:

Печатка установи

ДОДАТОК К

Приклад оформлення анотації

(анотація друкується українською та англійською мовами)

Іванов О. П. Кадрові ризики в міжнародному бізнесі та управління ними: кваліфікаційна робота магістра [Рукопис]. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019. 110 с.

Кваліфікаційна робота магістра присвячена дослідженню сутності та специфіці кадрових ризиків у міжнародному бізнесі, а також процесу управління ними.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків; містить 8 рисунків, 5 таблиць, список використаних джерел з 90 найменувань.

У першому розділі роботи розглядаються основні теорії кадрових ризиків, існуючі підходи до їх класифікації та основні методи управління ними.

У другому розділі визначено специфіку кадрових ризиків у міжнародному бізнесі та запропоновано їх удосконалену класифікацію.

Третій розділ присвячено способам ефективного управління кадровими ризиками в міжнародному бізнесі. На базі дослідження досвіду ТНК автором розроблено принципи ефективного управління кадровими ризиками в ТНК.

Ключові слова: кадровий ризик, ризик, міжнародний бізнес, експлуатація робітників, прихована робоча сила, дитяча праця, конфлікти, мобінг, експатріація.

Нижче те ж саме англійською (ABSTRACT), на одному аркуші з обох боків. Шрифт 14, інтервал одиничний.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кваліфікаційна робота: методичні рекомендації до виконання (для студентів напряму підготовки 6.030203 – «Міжнародні економічні відносини»); рівень вищої освіти – бакалавр / уклад. А. П. Голіков, Л. І. Григорова-Беренда, Н. А. Казакова, С. А. Касьян, О. В. Ханова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 36 с.

2. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної дипломної магістерської роботи за освітньо-професійною програмою «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітнього ступеня магістр всіх форм навчання / уклад. Е. В. Прушківська, І. О. Лазнева, Н. С. Венгерська, О. Ю. Салімонов. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 37 с.

3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (від 12.01.2017 р.). *Законодавство України*: веб-сайт. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n99> (дата звернення: 2.03.2019)

4. Наказ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Про введення в дію Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти у ХНУ імені В. Н. Каразіна» № 0501–1/173 від 14 травня 2015 року. URL : http://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf (дата звернення: 5.03.2019)

5. Наказ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна про введення в дію рішення Вченої ради з питання «Про затвердження Порядку проведення перевірки наукових праць, навчальних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів» № 0204–1/263 від 18 травня 2018 року. URL : <http://www.univer.kharkov.ua/images/perevirka-praci.pdf> (дата звернення: 5.03.2019)

6. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. URL : https://drive.google.com/drive/folders/0BwRBoOD_AIQSZ0xDtkt2eDNrX0U (дата звернення: 20.02.2019)

7. Приклади оформлення списку використаних джерел, відповідно до ДСТУ 8302:2015 / Наук. б-ка Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого; уклад. О. І. Самофал. Харків, 2017. URL : <http://library.nlu.edu.ua/biblioteka/sait/nauka/gost/spisok-DSTU.pdf> (дата звернення: 2.03.2019)

8. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 04.03.2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/292-mizhna-econom-vidnosyny-M.pdf> (дата звернення: 10.03.2020)

Навчальне видання

Архієреєв Сергій Ігорович
Дерід Ірина Олександрівна
Кондратенко Наталя Дмитрівна
Тимошенко Ігор Владиславович
Шкодінa Ірина Віталіївна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації до виконання
для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини» освітньої програми «Міжнародний бізнес»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Коректор *Н. В. Мазепа*
Комп'ютерне верстання *В. В. Савінкова*
Макет обкладинки *І. М. Дончик*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,37. Наклад 50. Зам. № 88/19.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32